

ת"פ 40814/08/16 - מדינת ישראל נגד פאדי אפגאני, ווסים סלאימה, פראס פרח, הנאשמים

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 40814-08-16 מדינת ישראל נ' אפגאני ואח'

בפני בעניין: כבוד השופטת מיכל ברנט
מדינת ישראל - המאשימה

נגד
1. פאדי אפגאני
2. ווסים סלאימה
3. פראס פרח - הנאשמים

גזר דין

כללי

1. ביום 17.8.16 הוגש כנגד שלושת הנאשמים כתב אישום המייחס להם עבירות של קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), ניסיון שוד, עבירה לפי סעיף 403 סיפא לחוק, פריצה למקום מגורים, עבירה לפי סעיף 406(ב) לחוק, ותקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 380 + 382(א) לחוק.

2. הנאשמים נעצרו בסמוך לאחר האירוע, אולם שוחררו בהמשך למעצר בית מלא, כמפורט להלן:

א. הנאשם 1 - שהה במעצר מיום 7.8.16 ועד ליום 18.1.17 בו שוחרר למעצר בית מלא.

ב. הנאשם 2 שהה במעצר מיום 7.8.16 ועד ליום 2.8.17 בו שוחרר למעצר בית מלא.

ג. הנאשם 3 שהה במעצר מיום 7.8.16 ועד ליום 2.8.17 בו שוחרר למעצר בית מלא.

3. ביום 5.6.17 הודו הנאשמים והורשעו בעבירות המפורטות בכתב האישום, במסגרת הסדר טיעון. במסגרת ההסדר הוסכם כי הנאשמים יופנו לשירות המבחן לעריכת תסקירים לעניין העונש, וכי בעניינם של המתלוננים יוגש תסקיר קרבן. עוד הוסכם, כי חלקו של הנאשם 1 באירוע התבטא בכך שהוא המתין בכניסה וחסם את דרכו של נ'. במעמד הדין התנצלו הנאשמים 2 ו-3 על מעשיהם בפני המתלוננים.

4. מעובדות כתב האישום עולה כי עובר ליום 7.8.16 יחיאל דוראני ואחר שזהותו אינה למאשימה הציעו לנאשמים ולמונזר מואמנה (להלן: "החבורה") לשדוד סכום כסף מבית מגורים באאאאא.

בהמשך לקשירת הקשר ובהתאם לו הגיעו יחיאל והנאשם 3 ביום 6.8.16 בסמוך לשעה 13:00 לבית על מנת לראותו.

ביום 7.8.16 בסמוך לשעה 5:00 הגיעו אנשי החבורה ברכב לאאאאאא ופגשו את יחיאל, אשר הסיע אותם למקום סמוך לבית ברכבו מסוג מיצובישי פג'רו מ.ר. 5795856 (להלן: "רכב המילוט").

בדרך לבית הנחה יחיאל את אנשי החבורה להיכנס לבית, להוריד את מפסק החשמל הראשי, לקשור את יושבי הבית ולחסום את פיהם. לצורך ביצוע השוד צייד יחיאל את אנשי החבורה בכובעים, כפפות, אזיקונים, סרט הדבקה ותיקים.

בהגיעם סמוך לבית, ירדו אנשי החבורה מרכב המילוט, ויחיאל המתין להם סמוך לבית במטרה למלטם מהמקום לאחר השוד.

סמוך לשעה 06:00 נכנסו אנשי החבורה לבית כשהם חובשים כובעים וחלקם עוטים כפפות, הורידו את מפסק החשמל הראשי וירדו לקומת המרתף בבית, שם ישנו אותה עת האחים נ' וט' ב' (להלן: "המתלוננים").

אחד מאנשי החבורה דפק בחוזקה בדלת המרתף. נ', אשר התעורר מהדפיקות, פתח את הדלת. או אז התנפלו עליו שניים מאנשי החבורה. אחד מהם אחז בנ' בצווארו וחסם באמצעות ידו את פיו, והשני הכה את נ' במכות אגרוף בפניו ובכל חלקי גופו.

למשמע צעקותיו של נ' קם ט' ממיטתו וניגש לעזור לו. בשלב זה התנפלו שניים מאנשי החבורה על ט', אחד מהם תפס את ראשו של ט' והשני הכה אותו במכות אגרוף בבטנו ובחזהו. במקביל ניסה נ' להימלט, ושני אנשי החבורה האחרים תפסו אותו אך הוא הצליח להימלט מידיהם.

בשלב זה ברחו אנשי החבורה מהבית ונתפסו במקום סמוך על ידי המשטרה שהוזעקה למקום. במקביל, נמלט יחיאל מהמקום ברכב המילוט.

כתוצאה ממעשי הנאשמים נגרמו לנ' המטומה בעינו השמאלית, שפשופים בירך ובמותן ופצע שריטה בברך ימין. לט' נגרמו חבלות בפניו.

תסקירי שירות המבחן

הנאשם 1

עמוד 2

5. הנאשם 1 רווק בן 27 ללא עבר פלילי, שוהה במעצר בית מלא בבית הוריו. אביו חולה בסוכרת וסובל מלקות ראייה, אינו עובד מזה 10 שנים ומתקיים מקצבת ביטוח לאומי. אמו עקרת בית. הנאשם הוא הבכור משלושת האחים ותאר קשר טוב עם בני משפחתו. הנאשם 1 השלים 11 שנות לימוד, והשתלב בתעסוקה בתחום האלומיניום על מנת לסייע לפרנסת משפחתו.

הנאשם 1 תאר כי החל לצרוך אלכוהול בגיל 19 ותדירות הצריכה הלכה ועלתה. לדבריו, ביצע את העבירות המיוחסות לו בהיותו תחת השפעת אלכוהול, כשברקע למעשים הפיתוי הכספי. לטענתו לא ידע שהיו אנשים בבית, ומסר כי חלקו היה שולי, וכי ברגע שהבחין באנשים שברחו מהבית הוא נבהל וברח מהמקום. לתחושתו שתיית האלכוהול הגבירה את בטחונו העצמי וטשטשה את גבולות המותר והאסור.

במסגרת הליכי המעצר הוטל על הנאשם 1 צו פיקוח של שירות המבחן והוא שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית, אולם לאחר שגילה בעייתיות וקשיים בשיתוף פעולה, שבאו לידי ביטוי בהיעדרות מהמפגשים, הוחלט על סיום שילובו בקבוצה.

הנאשם 1 הופנה לעמותת אפש"ר. מדיווחי גורמי הטיפול עלה כי הנאשם 1 מצוי בשלבים ראשונים של טיפול, וכי ניכר קושי בהפסקת צריכת אלכוהול אף בתקופת הטיפול. להערכת גורמי הטיפול הנאשם 1 חשוף לסביבת מגורים בה חברה שולית וחומרים ממכרים, האלכוהול מהווה עבורו דרך התמודדות עם קשיים רגשיים ועם תחושות חוסר אונים לאור המשך מעצרו, תלות בהוריו ואבדן העצמאות, והוצע לו טיפול תרופתי בשילוב עם טיפול פרטני רגשי.

בשים לב לגורמי הסיכון בעניינו - ביצוע עבירות אלימות ורכוש בצוותא עם אחרים, לאחר תכנון מוקדם, מערכת ערכים לא מגובשת וצריכת אלכוהול - מחד, ולהיותו בתחילת הליך טיפולי מאידך, המליץ שירות המבחן על דחייה בת 4 חודשים להמשך מעקב אחר מצבו, ולא בא בהמלצה עונשית. בהחלטתי מיום 28.9.17 לא אפשרתי דחייה ממושכת כאמור אולם אפשרתי דחייה קצרה להשלמת ההמלצות העונשיות בעניינו.

בתסקיר המשלים צוין כי מדיווח גורמי הטיפול בעמותת אפש"ר עלה שהנאשם 1 שיתף פעולה בהליך הטיפול, הגיע לכל הפגישות הפרטניות, נמצא בתהליך של הפסקה מוחלטת של שתיית אלכוהול ומלווה במעקב רפואי, אם כי מצוי בקושי רגשי עקב ההליך המשפטי. בשים לב לכך צוין כי במישור השיקומי מומלץ לבחון התאמתו של הנאשם 1 לעונש מאסר שירוצה בעבודות שירות לצד ענישה מותנית הרתעתית, פיצוי כספי למתלוננים וצו מבחן למשך שנה, במסגרתו ימשיך הנאשם 1 את ההליך הטיפולי בעמותת אפש"ר. יחד עם זאת, אם בית המשפט לא יבחר במישור השיקומי מומלץ להביא בחשבון קביעת משך המאסר את יכולתו של הנאשם 1 להביע אמפתיה כלפי המתלוננים, הבעת בוושה ביחס למעשיו ונכונותו להמשיך בהליך טיפולי על מנת לשנות את אורחותיו. כמו כן מומלץ להורות לגורמי שב"ס לבחון אפשרויות שיקומיות עבור הנאשם 1 בין כתלי הכלא.

6. במכתב מיום 25.10.17 מטעם עו"ס היבה עבד אל רחמן מעמותת אפש"ר, צוין כי הנאשם 1 אובחן כסובל מתלות חמורה באלכוהול, וכי הלה מגיע לפגישות אחת לשבוע ומגלה מחויבות ואחריות כלפי ההליך הטיפולי. במהלך הטיפול היו ניסיונות גמילה עם מעידות ולכן הוחלט לשלב טיפול תרופתי ונדרש בעניינו המשך מעקב טיפולי

הנאשם 2

7. הנאשם 2 רווק בן 23, ללא עבר פלילי. אביו בן 45, עובד במאפייה, ואמו בת 41 עקרת בית. לנאשם 3 אחים והוא תאר קשר קרוב עם בני משפחתו. הנאשם 2 השלים 10 שנות לימוד על רקע יכולות לימודיות נמוכות ורצונו לסייע בפרנסת משפחתו, והוא עבד לסירוגין בשלושה מוסכים ושמר על רצף תעסוקתי. עובר למעצרו רכשו עבורו הוריו דירה והוא עצמו קנה רכב.

ביחס לעבירה מסר הנאשם 2 כי הוא הצטרף לטרמפ ברכבו של חברו הנאשם 3, ובמהלך הנסיעה הודיע לו חברו על רצונו לבצע את העבירה. בתחילה הוא סרב ולאחר מכן הצטרף לחבורה בשל פיתוי כספי לצד חוסר מחשבה מעמיקה על השלכות מעשיו. הנאשם 2 ביטא חרטה על מעשיו אולם התקשה להסביר את התנהלותו. הנאשם 2 מסר שהכיר באופן רופף את הנאשם 1 ושלל היכרות מוקדמת עם יחיאל. כן שלל כי פעל באופן אלים כלפי המתלוננים.

להתרשמות שירות המבחן, הנאשם 2 נטה לצמצם ולמזער את המיוחס לו ונטה לייחס התנהלותו כנגררות אחרי חברו, בשל מערכת ערכים לא מגובשת, על רקע קווי אישיותו, כשהוא מתקשה לבחון את דפוסיו העומדים ברקע להתנהלותו; כמו כן הוא אינו מבטא תובנה באשר לקיומה של נזקקות טיפולית מצדו. מאידך, ההליך המשפטי ומעצרו הממושך מהווים גורם מרתיע ומציב גבול להתנהגות דומה בעתיד. בהעדר בשלות טיפולית לא בא שירות המבחן בהמלצה על חלופות ענישה או שיקום במסגרת הקהילה העשויות להפחית סיכון להישנות ביצוע עבירות דומות. יחד עם זאת, המליץ שירות המבחן כי במידה ויוחלט על הטלת מאסר בפועל בעניינו, יילקחו בחשבון גילו הצעיר והעובדה כי הוא עומד לראשונה לדין בפלילים.

8. הנאשם 2 הגיש פניה מטעם "מרכז אלאמל לשירותים חברתיים בע"מ", שנערכה ע"י עו"ס ג'אבר סאמי, בבקשה לאפשר לנאשם 2 להמשיך בתהליך טיפולי שהשתלב בו בסמוך לחודש אוגוסט 2017 מיוזמתו. נמסר, כי הנאשם 2 מקבל שיחות פרטניות אחת לשבוע בביתו. בשיחות שיתף מעולמו הפנימי והביע מצוקה רגשית גדולה, ולהתרשמותם, פעילותו הפלילית נבעה מתוך דחק ותחושות של חוסר אונים שהודחקו עד התפרצותם בהתנהלות עבריינית ללא חשיבה על התוצאות. על מנת לקדם את הנאשם 2 בהליך הטיפולי נדרש שילובו בקבוצה טיפולית, המתקיים במרכז אלאמל בירושלים.

9. מר ג'אבר נחקר ע"י ב"כ המאשימה ביחס לפנייתו, ומחקירתו עלה כי עד כה התקיימו עם הנאשם 2 שלושה מפגשים בלבד. מתיאוריו אודות המפגשים על הנאשם 2 עולה כי הנאשם 2 התמקד בעצמו ובמגבלות בהן הוא נתון בעקבות המעשים, ומזער את חלקו - חזר ואמר "איך זה קרה לי" והציג עצמו כנגרר ואת המקרה כחוסר מזל. כן טען כי הנאשם 2 שלל בפניו מעורבות במעשים עצמם והציג עצמו כטרמפיסט, ולא התייחס לנקיטת אלימות מצדו במהלך האירוע. מר ג'אבר אף מסר שלא שאל את הנאשם 2 על מעורבותו האלימה באירוע ולא ידע להסביר מדוע לא התחיל בטיפול בנאשם 2.

הנאשם 3

10. הנאשם 3, רווק בן 24 ללא עבר פלילי, שוהה במעצר בית מלא בבית הוריו. הוא החמישי מבין שישה אחים. אביו, בן 67, אינו עובד בשנים האחרונות עקב בעיות בריאות. אמו, בת 56, עקרת בית. הנאשם 3 תאר קשר תקין עם בני משפחתו וקשר קרוב לאביו, המהווה עבורו דמות משמעותית ותומכת, ואשר ביטא אכזבה לנוכח מעורבותו בפלילים. השלים 8 שנות לימוד, הפסיק את לימודיו בשל קשיים לימודיים ולמורת רוחם של הוריו אשר התקשו להוות עבורו דמויות סמכותיות ומציבות גבול, ובגיל 15 החל לעבוד עם אביו במסעדה בירושלים. בהמשך הקים עסק עצמאי בתחום האלומיניום עם אחיו הבכור, שלו הרשעות קודמות בעבירות רכוש.

הנאשם 3 נטל אחריות על מעשיו והביע חרטה עליהם, לדבריו נגרר אחרי חבריו, פעל בשל פיתוי לרווח כספי מהיר ומיידע על רקע חובות כלכליים בעסק שבבעלותו. הנאשם 3 ביטא חשש ממאסר ממושך, הביע רצון לפצות את המתלוננים ולהתנצל בפניהם.

להתרשמות שירות המבחן, הנאשם 3 היה חשוף במשפחת המוצא לעבירות רכוש, וביצע את המעשים בשים לב לגילו הצעיר, דימוי עצמי נמוך ופגיעות לנוכח חוויות של היעדר הצלחה במסגרות הלימודים והתעסוקה, ובשל צורך בשייכות ובהערכה חברתית. הנאשם 3 אינו נענה לסמכות והתקשה לפתח יכולת לוויסות ולגבולות פנימיים להתנהגותו, ובמצבי לחץ ותסכול מתקשה להפעיל שיקול דעת מעמיק אודות מעשיו והשלכותיהם.

לצד היותו מרוכז בצרכיו ובחששו מענישה מוחשית קיימת אצלו יכולת אמפתיה ותחושות חרטה ביחס לנפגעים. הוא נעדר עבר פלילי וטרם מעצרו עבד באופן יציב בעסק.

להתרשמות שירות המבחן, מתאימה במקרה זה מסגרת ענישה סמכותית בעלת גבולות חיצוניים יציבים וברורים, ובמידה וידון למאסר בפועל ילקחו בחשבון גילו הצעיר ותקופת מעצרו.

11. הנאשם 3 הגיש חוות דעת מטעם מכון "מבט אחר", שנערכה על ידי עו"ס פאדי סמאר. חוות הדעת מתארת אלמנטים ילדותיים בבחירותיו של הנאשם 3, וגישה קורבנית חלף התבוננות אמיתית והתמודדות עם קשייו וכישלונותיו.

ביחס לעבירה נטען כי הנאשם 3 קיבל יום לפני האירוע פניה להשתתף בשוד מתוכנן מבלי שנטל חלק בבחירת הקרבן או בהכנת התכנית. נסיבות אלה מצביעות על דפוסי חשיבה ואישיות אימפולסיביים ולא על דפוסי חשיבה עברייניים מגובשים. נסיבות ביצוע העבירה בחבורה מצביעה על קשייו לעמוד מול לחץ חברתי.

הנאשם 3 הביע אמפתיה לפגיעה בקרבנות, והרושם מהוריו הוא כי הן דמויות ערכיות ונורמטיביות אולם אינן מהוות גורמי סמכות משמעותיים ומעצבים בחייו אלא מגיבים להחלטות שהוא מקבל ביחס לחייו.

להתרשמות העו"ס, המעצר הממשי ומעצר הבית היוו עבור הנאשם 3 גבול משמעותי הממחיש את חומרת העבירה, הוא

הביע רצון כן להשתלב בטיפול ולשקם את חייו. בהתאם לכך הציע עו"ס סמאר לשלב את הנאשם 3 בתכנית טיפולית שיקומית הכוללת טיפול פרטני שבועי לצד השתלבות בתעסוקה, ולהסתפק בימי מעצרו או להטיל עליו עונש שאינו כרוך במאסר בפועל, בשל אישיותו הבלתי בשלה והנגררת ולמפגש עם גורמי הסיכון עבורו בתוככי הכלא, שעלול להיות הרסני ורגרסיבי עבורו.

12. מר סאמר נחקר ע"י ב"כ המאשימה בנוגע לחוות דעתו, והבהיר כי בכל הנוגע לחלקו של הנאשם 3 בתכנון העבירה, התכוון לחלק המקדמי של איתור הבית. מר סאמר אישר כי הוא חולק על הערכת קצינת המבחן בדבר השלכת עברו הפלילי של אחיו של הנאשם 3 עליו, כיוון שהשניים לא היו מעורבים בביצוע עבירות במשותף.

תסקיר נפגעי העבירה

13. במסגרת תסקיר נפגעי העבירה צוין כי המתלוננים הם אחים צעירים, אשר האירועים התרחשו בבית הוריהם. בעקבות האירועים חווים המתלוננים חרדה וחשש מפני האפשרות להיפגע שוב ונוקטים באמצעים שונים על מנת לחוש בטוחים בביתם ומחוצה לו.

ט' בן 31, מתגורר עם בת זוגו בשכירות, תאר תפקוד חברתי ולימודי תקין, השתלב בעבודה לאחר שרכש השכלה אקדמאית בתחום המשפטים.

נ' בן 25, רווק, מתגורר בבית ההורים ועובד בחברת היי-טק כהנדסאי אלקטרוניקה ומחשבים.

בזמן האירועים, בית ההורים היה מצוי בשיפוץ יסודי, ועל כן חפצי הערך פונו, הקומות הגבוהות היו פרוצות וללא חלונות, ההורים עברו להתגורר בבית סמוך והמתלוננים עברו להתגורר במרתף הבית ששימש אותם כיחידת דיור בתקופת השיפוץ. המתלוננים תארו קשר חיובי עם צוות פועלים ממוצא ערבי שהועסקו על ידי קבלן השיפוץ. הפריצה הפתיעה אותם בשעת בוקר מוקדמת, בזמן שישנו.

העובדה כי המתלוננים נפגעו בבית בו מתגוררים שנים רבות פגעה בתחושת הביטחון והמוגנות של שניהם וגרמה לעליה בחרדה לשלומם של בני המשפחה. כמוקד נזק מרכזי דיווחו שניהם על התמודדות תמידית מאז, על חרדה, עוררות יתר ודריכות רבה, אי שקט, עייפות כרונית וקשיי ריכוז. תארו עיסוק סביב התקנת מערכות מיגון חדישות על אף ההוצאות המשמעותיות הכרוכות בכך. מאז הפגיעה מתקשים לתת אמון בזולת ומגלים חשדנות כלפי זרים, ובכך נגרמת פגיעה בתפקודם החברתי והתעסוקתי.

הנפגע ט'

במהלך השיחה עם ט' הוא הרבה לבכות, שחזר את תקיפתו ואת תחושותיו ומחשבותיו ברגעי האימה. לעומתו, בשיחה עם נ', בלטו ריחוק וניתוק רגשי, ככל הנראה כתגובה הגנתית מפני האפשרות להיפגע. מצב זה גרם לריחוק בין שני

האחים וביכולתם לחזק ולתמוך האחד בשני.

ט' מסר כי במהלך האירועים הרגיש חשש ממשי לחייו, הרגעים בהם הוכה ונחנק על ידי התוקפים נמשכו בחווייתו כנצח, והרגיש בהם אימה, פחד משתק וחוסר אונים, שפגעו ביכולתו להתגונן. להערכתו, העובדה שדלת המרתף נותרה פתוחה ואחיו נמלט דרכה, היא זו שהביאה להימלטות התוקפים ומהווה נס שבזכותו חייהם ניצלו.

לאחר שיצא חבול מהבית, הבחין באחיו שהתמוטט ליד ביתו של הדוד ומסביבו הוריהם ושכנים שיצאו לסייע לו, והוא ביחד עם אביו ודודו פתחו במרדף אחרי הרכב שהסיע נאשם בתיק הנוסף ובו התוקפים. במקביל הזעיקו משטרה ואמבולנס לאחיו. ט' לא פנה לקבלת עזרה רפואית אף שהיה חבול וסבל משטפי דם באזור הבטן והפנים, אף שלדבריו הכאבים ליוו אותו תקופה ממושכת אחרי הפגיעה. ט' התקשה לחזור לישון בבית בו נפגע ועבר להתגורר עם בת זוגו. ט' חש סכנת חיים וחשש זה מלווה אותו בחייו מאז. הוא מרבה לבדוק את סביבתו, להתרחק ממקומות שהם מבחינתו מסוכנים יותר, נמנע מלצאת מהבית בשעות החשיכה, נוסע לעבודה עם חבר ברכב (ואף קיבל אישור לצאת מהעבודה לפני החשיכה, דבר אשר ביסס את השונות בינו לבין עובדים נוספים ופגע בדימוי העצמי שלו), מקפיד לנעול דלתות וחלונות, תאר קשיי שינה, יקיצות תכופות, חלומות והזעה עקב מחשבות וזיכרונות טורדניים. העייפות המצטברת פוגעת בתפקודו,

התנהגות המלמדת על פגיעה בעצמאות ובחירות האישית. עקב כך ניכרת פגיעה גם בתפקודו התעסוקתי, החברתי והזוגי וקיימים קונפליקטים בינו לבין בת הזוג עמה ביקש למסד את הקשר עובר לאירוע.

ט' חש שהוא מכביד על קרוביו, המצפים ממנו להפגין חוסן נפשי, ולכן נמנע מלשתף אותם בקשייו. הוא שקל לפנות לטיפול פרטי אך לא עשה כן בשל העלות הגבוהה, וביטא רצון להסתייע בשירות המבחן לשם כך.

הנפגע נ'

נ' תאר כי הפגיעה שהופנתה כלפיו על ידי התוקפים בביתו הותירה אותו המום, והכאבים שנגרמו לו ליוו אותו משך תקופה מאז הפגיעה. נ' תאר תחושת חוסר אונים, העובדה שלא היה מסוגל להגן על עצמו ועל אחיו גרמה לפגיעה בדימויו הגברי וכתוצאה מכך הוא נמנע מלשוחח עם אחיו ולהעלות זיכרונות על אותם רגעים, דבר שגרם לריחוק ביניהם. המפגש עם סכנת החיים מלווה אותו, והוא מתמודד עם זיכרונות טורדניים וחודרניים. מאז הפגיעה סובל מהפרעות בשינה, מגיב בבהלה לרעשים, מגלה חשדנות כלפי כל אדם לא מוכר. תחושת הביטחון שלו בביתו נפגעה, הוא נמנע מלהישאר לישון לבד בבית, לפני חזרתו הביתה מקפיד לבדוק במצלמות שהבית לא נפרץ, ומוודא שמי מהוריו נמצא בבית. הוא משקיע את כוחותיו בהמשך תפקוד נורמטיבי, מתנהל בחוויה של נתק רגשי ונמנע מהצפה של זיכרונות הפגיעה ועל כן שלל אפשרות של שילוב בטיפול.

להערכת שירות המבחן, הנפגעים זקוקים למענה טיפולי תומך ומכיל אשר יסייע להם לעבד את החוויה הטראומטית ולהפחית את הסימפטומים שמלווים אותם. כביטוי להכרה בפגיעה בהם ובסבלם המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשמים פיצוי כספי **משמעותי**.

הטיעון לעונש

14. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים שנפגעו במעשי העבירה: פגיעה בתחושת הביטחון של הפרט בביתו, ביכולתו להגן על עצמו ועל רכושו ופרטיותו.

כן עמדה על השותפות לה חברו הנאשמים ועל ההיערכות לקראת הצפוי להם: על התכנון המוקדם שכלל הגעה מוקדמת לזירה ללימוד השטח, הצטיידות בציוד הצופה התנגדות פיזית (אזיקונים וסרט דביק) ולמניעת זיהויים ותפיסתם (כפפות, כובעים), שכלל חלוקת תפקידים - ממלט, הורדת מפסק חשמל, וצוות פריצה והשתלטות.

הנזק שנגרם מביצוע העבירה בפועל הוא רב, כעולה מתסקיר נפגעי העבירה המפורט, המצביע על אבדן בטחון בביתם ומחוצה לו, וריחוק בין האחים.

נטען כי העונש הראוי למעשים הוא עונש של מאסר בפועל, וכי נסיבות הנאשמים המפורטות בתסקירי שירות המבחן אינן מצדיקות סטייה לקולא ממתחם הענישה מטעמי שיקום.

ביחס לנאשם 1 - הלה התקשה להשתלב בקבוצה טיפולית והשתלב בה הופסקה. הוא נתקל בקשיים להפסיק את צריכת האלכוהול באופן מוחלט. המסוכנות הנשקפת ממנו לא צומצמה.

ביחס לנאשם 2 - יש לדחות את חוות הדעת שכן עורכה לא נפגש עם הנאשם 2 בתדירות אותה ציין, הם לא שוחחו על חלקים עיקריים מכתב האישום הרלבנטיים לצורך התרשמות בסיסית מצרכיו הטיפוליים של הנאשם 2, אשר ממזער ממעשיו, משליכם על אחרים ואינו לוקח אחריות, דבר העולה בקנה אחד עם התרשמות שירות המבחן אשר לא בא בהמלצה טיפולית בעניינו.

ביחס לנאשם 3 - נטען כי יש לדחות את חוות הדעת שכן המומחה אינו יכול להסביר את הטעם להבדל בין המלצותיו להמלצות שירות המבחן. הנכונות לטיפול בעיניו מתבטאת בכך שהנאשם 3 לא הפר את תנאי מעצרו, והטיפול המוצע - שיחות בנות שעה וחצי אחת לשבוע - אינו מתיישב עם חומרת המעשים, חוסר יציבות תעסוקתית של הנאשם 3, ונובע אך ורק מהחשש שבכלא ייגרר הנאשם 3 אחר אחרים.

בנסיבות העניין מתחם העונש ההולם נע בין 3 ל-6 שנות מאסר, והנאשמים מצויים בחלקו העליון של המתחם, על כן יש להטיל עליהם עונש מאסר בפועל ברף העליון, מאסר מותנה, פיצוי וקנס.

כתימוכין לעתירתה הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה כדלקמן:

א. ע"פ 9833/16 **אוריאל טלקר ניר מדינת ישראל** - המערער, ללא עבר פלילי, בצוותא עם אחר, הצטייד באקדח צעצוע, מסכות, וכפפות ונכנס לבית המתלוננת בו עבד בעבר כפועל בניין במטרה לשדוד אותה. המערער נכנס לבית דרך המרפסת וכיוון לעבר המתלוננת את האקדח, אולם עקב

צעקות המתלוננת ברח המערער ונתפס. הוגשו תסקירים חיוביים בהם הומלץ להשית עליו עבודות שירות וצו מבחן, אולם בבית המשפט המחוזי נקבע מתחם עונש הולם שנע בין שנתיים לחמש שנות מאסר, והושתו על המערער שנתיים מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי בסך 10,000 ₪. בית המשפט העליון (כבוד הנשיאה חיות) דחה את הערעור תוך שציין כי "יש להחמיר בעונשם של מבצעי עבירת שוד גם במקרים שבהם הוא מבוצע ללא אלימות פיזית ממשית, וזאת נוכח הפגיעה בשלום הציבור ובזכות הציבור לביטחון אישי וכן על מנת לשדר מסר עונשי המרתיע מפני ביצוע עבירות מסוג זה". כן חזר בית המשפט העליון על ההלכה ולפיה בית המשפט אינו כבול להמלצות שירות המבחן וציין כי "בצדק מצא בית המשפט המחוזי שלא לאמץ את ההמלצה החורגת באופן משמעותי ממתחם העונש ההולם ואינה מתחשבת במכלול השיקולים והאינטרסים שעל בית המשפט לשקול בעת גזירת הדין, ובהם שיקולי גמול והרתעת הרבים". עוד ציינה כב' הנשיאה חיות כי הליך השיקום שקדם להמלצת שירות המבחן היה קצר וראשוני, לא היתה אינדיקציה ממשית של הירתמות למסלול שיקומי, והמערער צפוי להשתלב בהליך שיקומי בכלא.

ב. ע"פ 9388/09 **אסמאוו ביוך ניר מדינת ישראל** - המערער, חייל ללא עבר פלילי, התפרץ לדירת גג, ניסה לקחת ממנה ציוד, ולאחר שהמתלוננים הבחינו בו והתקשרו למשטרה היכה אותם ותקף אותם באמצעות שברי זכוכית. לטענת המערער הוא פעל תחת השפעה אלכוהול אולם שירות המבחן מצא שהוא מתקשה ליטול אחריות על התנהגותו ועל הסיבות לה ולא בא בהמלצה טיפולית.

בשל גילו הוערך כי למאסר בפועל עלולות להיות השלכות שליליות עליו. בית המשפט המחוזי עמד על הנזקים הקשים שנגרמו למתלוננים פיזית ונפשית, והשית על המערער 4 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה, ופיצוי כולל של 28,000 ₪ למתלוננים. כב' הש' רובינשטיין קבע כי "על אדם לשאת בתוצאות מעשיו שפגעו בזולת", וכי "טוב שידעו הזוממים לפרוץ לביתו-מבצרו של הזולת, להחרידו ממנוחתו, לפגוע ברכושו תוך פוטנציאל לפגיעה בגופו ועמה בנפשו, כי כאלה יהיו סדרי הגודל בענישה" (ע"פ 2163/05 אלייב ניר מדינת ישראל).

ג. ע"פ 2525/10 **חאלד פריחאת ניר מדינת ישראל** - המערער שהה בישראל שלא כדין וקשר קשר עם אחרים לבצע שוד. החבורה פרצה לדירה בשעת לילה מאוחרת בה נמו בני הבית, וניגשו לחדר ההורים שם ניסו לחסום את פיהם. בעקבות צעקותיהם התעוררו שלושת ילדיהם. המערער נלכד על ידי בני הבית וחבריו נמלטו. על המערער הוטלו 5 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה, פיצוי לנפגעי העבירה בסך 10,000 ₪ וקנס בסך 3,000 ₪. בשים לב להשלכות אירועים מסוג זה על הקרבנות ולנפוצות העבירות לא מצא בית המשפט העליון להתערב בגזר הדין.

15. ב"כ הנאשם 1 עמד על כך שחלקו של הנאשם 1 במעשים היה מצומצם יותר, שכן הוסכם כי המתין בכניסה וחסם את דרכו של נ'. בנסיבות אלה מתחם העונש ההולם בעניינו צריך להיות שונה. נטען כי לא בוצעה חשיבה מבעוד מועד לגבי העובדה שיהיו במקום אנשים שיש לנטרלם וכי יחיאל הנחה אותם לכך ברכב ברגע האחרון. הנאשם העיקרי בתיק הוא אותו יחיאל שהגה את רעיון השוד, תכנן, הנחה, הסיע אותם וחיכה להם מחוץ לבית ואף ברח מהמקום, ודווקא בעניינו הגיעה המאשימה להסדר טיעון מקל במסגרתו הושמטו רכיבי התקיפה והפריצה ו'יחיאל'

הוגדר כ'ממלט' בלבד.

הנאשם 1 נטל אחריות למעשיו כבר בחקירתו במשטרה, הביע אמפתיה, שוחרר למעצר בית במזרח ירושלים ושולב בקבוצה טיפולית מטעם שירות המבחן. כמו כן החל טיפול בבעיית ההתמכרות לאלכוהול בעמותת אפש"ר, שכלל ניסיונות להפסקת צריכה עם מעידות וכעת הנאשם מקבל טיפול תרופתי, ועל כן מדובר על פוטנציאל שיקומי משמעותי.

לעמדת ב"כ הנאשם 1, מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין שנתיים לארבע שנות מאסר, ובעניינו של נאשם 1 מוצדק לסטות מהמתחם מטעמי שיקום, ולהסתפק בהמלצת שירות המבחן, בהתחשב בעובדה ששהה במעצר ממשי משך 5 חודשים ו-11 יום.

כתימוכין לעמדתו הפנה ב"כ הנאשם 1 לפסיקה כדלקמן:

א. ע"פ 5611/16 **נועם סלב ניר מדינת ישראל** - המערער, צעיר בגיר ללא עבר פלילי, קשר קשר עם אחר לשדוד סניפים של בנק הדואר, והגיע עם אחרים לסניף בנק דואר כשהם רעולי פנים ואוחזים באקדח דמה ובחפץ חד. עובדים במקום הבחינו בהם ונעלו את דלתות הסניף. בהמשך הגיעו השודדים לסניף נוסף, דחפו זוג שעמד בכניסה ונכנסו לסניף, אולם העובדות במקום נעלו את עצמן ועל כן ברחו השודדים מהמקום. המערער שולב בטיפול קבוצתי אולם עקב התדרדרות במצבו הנפשי אושפז במחלקה פסיכיאטרית ושולב בהמשך במסגרות מתאימות במרכז לבריאות הנפש. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם ינוע בין 12 ל-36 חודשי מאסר אולם לא מצא לנכון לסטות מהמתחם והשית על המערער את הרף הנמוך במתחם. בית המשפט העליון התרשם - על סמך תסקירים עדכניים מטעם שירות המבחן - כי חלה התייצבות במצבו הרגשי לאחר שהתמיד בטיפול תרופתי למעלה משנה, כי הוא נקי מסמים והשתלב בהצלחה בתעסוקה, כי ישנה הפחתה בסיכון וכי מאסרו עלול לפגוע בשיקומו ולהביא להתדרדרות חוזרת במצבו הנפשי. בנסיבות אלה מצא בית המשפט העליון כי קיים פוטנציאל שיקומי משמעותי כדי להצדיק סטייה ממתחם העונש ובהתאם להמלצת שירות המבחן השית על המערער 6 חודשי עבודות שירות וצו מבחן לשנה.

ב. ע"פ 15/2817, 3106 **אורי דהן ויצחק פרטוש ניר מדינת ישראל** - המערערים, בגירים-צעירים בני 20 שנים, ניסו לשדוד נהג מונית ותקפו אותו ברכבו בשעת לילה - אחד מהם חנק אותו מאחור והשני הכה באגרופים בפניו. כתוצאה מהתקיפה נגרמו למתלונן שבר באף וחבלות נוספות. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר.

על אף המלצת שירות המבחן להשית על אחד מהם (ללא עבר פלילי) של"צ ועל השני עונש שירוצה בעבודות שירות - בשל גילם וסיכויי שיקומם - הטיל בית המשפט המחוזי עונש של 24 חודשי מאסר על שני המערערים. בית המשפט העליון מצא להקל בעונשם בהתחשב בגילם, בהודאתם ובצעדי השיקום החלקיים שנעשו על ידם והעמיד את עונשם על 15 חודשי מאסר בפועל.

ג. לא מצאתי כי ניתן להשליך מפסקי דין אלה לענייננו, בו קיים בסיס לתכנון מוקדם של שוד בבית מגורים תוך ציפייה לנוכחותם של דרי הבית בביתם-מבצרם, ולהשתלטות אלימה וכוחנית עליהם, כאשר תפקידו של הנאשם 1 היה למנוע מהמתלוננים להימלט מהמקום, ומכל מקום קיימת נסיבה נוספת המשליכה באופן מהותי על העונש, שעניינה פגיעה פיזית ונפשית משמעותית בשני המתלוננים. אציין כי ב"כ הנאשם 1 הפנה לפסקי דין נוספים של בתי משפט מחוזיים שעסקו בסטייה ממתחם מטעמי שיקום במקרי שוד בנסיבות שונות - שוד בנק/קיוסק/תחנת דלק, שוד של דר רחוב ושל עוברי אורח ברחוב, ולא מצאתי להקיש אף מהם לענייננו.

16. ב"כ הנאשם 2 עמד על כך שמתחם העונש הוא בין 30 ל-60 חודשי מאסר וביקש להטיל על הנאשם 2 את הרף המינימלי בשים לב להודאתו, לנטילת אחריות מצדו ולהתנצלותו בפני נפגעי העבירה, ולהיות האירוע מעידה ראשונה עבורו. כן נטען, כי יוזם האירוע היה יחיאל אשר זכה להפחתה משמעותית בעונשו, וכי הנאשמים 1-3 היו עושי דברו.

במהלך מעצרו היה הנאשם 2 בקשר עם גורמי הטיפול בכלא והביע רצון להשתלב בטיפול גם לאחר שייגזר דינו. כיום הנאשם 2 מצוי במעצר בית מלא בפיקוח הוריו ולא הפר את תנאיו. גם מחוות דעת מרכז "אלאמל" עולה שהנאשם 2 מביע מוטיבציה לטיפול וכי יש לאפשר לו להשתלב בטיפול כאמור. על כן חלק ב"כ הנאשם 2 על התרשמות שירות המבחן לפיה הנאשם 2 אינו בשל לטיפול וביקש לבכר את האינטרס השיקומי.

כתימוכין לעתירתו הפנה אף הנאשם 2 לפסיקה שעניינה אירועי שוד בתחנות דלק/חנויות נוחות/עוברי אורח אקראיים, אשר כאמור אינה רלבנטית לענייננו כאן.

17. ב"כ הנאשם 3 טען כי הלה צעיר ללא עבר פלילי, שהה במעצר משך כשנה ולאחר מכן שוחרר למעצר בית ושומר על תנאי מעצרו. נטען כי שירות המבחן כשל בכך שלא המליץ על שילוב בטיפול, כיוון שהנאשם 3 נטל אחריות והביע מוטיבציה לטיפול, וקיימים גורמי סיכוי בעניינו - הוא מקיים קשרים חברתיים תקינים, משפחתו תומכת בו ומגנה את המעשים, יש לו מקום עבודה קבוע, וגם מחוות הדעת הפרטית עולה כי הוא בר טיפול. נטען כי איתור המקום ותכנון השוד בוצעו על ידי יחיאל, אשר פיתה את הנאשמים לבצע את העבירות, ועל אף האמור, הקלו בעניינו וכתב האישום תוקן כך שחלקו במעשים צומצם. לטענת ב"כ הנאשם 3 מתחם הענישה נע בין 6 חודשים ל-36 חודשים, ויש להשית על הנאשם 3 את הרף הנמוך במתחם במסגרת עבודות שירות, בשים לב לנזק החמור שעשוי להיגרם לנאשם ולבני משפחתו אם יוטל עליו עונש מאסר. הנאשם 3 מסייע בפרנסת משפחתו כיוון שהוריו אינם עובדים, והוא מוכן לפצות את המתלוננים.

כתימוכין לעתירתו הפנה ב"כ הנאשם 3 לע"פ 5750/16 **מדינת ישראל ניר ג'מאל חשאן** - במסגרתו המשיב, נשוי ואב לשלושה ללא עבר פלילי קודם, הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות של תקיפה לשם גניבה בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לביצוע פשע. המתלוננים היו זוג קשישים שנבחרו על ידי הקושרים. המשיב לקח חלק בפעולות ההכנה לשוד, השתתף באירוע עצמו, היה עד לאלימות הפיזית ולאיומים נגד המתלוננים, אם כי לא השתתף בהם בעצמו, ורכבו שימש להגעה ולהימלטות מזירת האירוע. בית המשפט העליון עמד על חומרת הפגיעה במתלוננים תוך ניצול חולשתם ותוך ניצול האמון שנתנו בהם על רקע היכרות קודמת עימם, פגיעה בתחושת ביטחונם בביתם ובאמון שהם נותנים

בסובבים אותם, ומצא כי עונש של 6 חודשי עבודות שירות (אשר נבע ממצב נפשי ייחודי) אינו עולה בקנה אחד עם חומרת המעשים, ועל כן עונשו של המשיב הועמד על 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

איני מוצאת כיצד בפסיקה זו יש כדי לקדם את עניינו של הנאשם 3 מקום שהורשע בביצוע עבירות חמורות יותר הכוללות מעורבות בעבירת השוד ובנקיטת אלימות כלפי המתלוננים, ומקום שלא קיים בעניינו מצב משפחתי ונפשי ייחודי.

18. בדברם האחרון הביעו שלושת הנאשמים צער וחרטה על מעשיהם.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם למעשה העבירה

19. כתב האישום בו הודו הנאשמים, וההצהרות המוסכמות על ידי הצדדים, מהווים את המסכת העובדתית לפיה על בית המשפט לדון את הנאשמים. מעובדות כתב האישום בהן הודו הנאשמים עולה כי הם קשרו קשר לשדוד בית מגורים באאאאא. יוזם הקשר (יחיאל) והנאשם 3 הגיעו לסיור מקדים בבית, ולמחרת לפנות בוקר הגיעו אנשי החבורה יחד עם יחיאל ברכבו למקום. יחיאל סיפק לנאשמים את הציוד הנדרש לפריצה לבית ולהשתלטות על יושביו, והנחה אותם כיצד לפעול: להוריד את מפסק החשמל הראשי, לקשור את יושבי הבית ולחסום את פיהם. הנאשמים קיבלו את הנחיותיו ויצאו לביצוע השוד, כאשר הם מצוידים בכובעים, כפפות, אזיקונים, סרט הדבקה ותיקים. יחיאל המתין מחוץ לבית ברכב כנהג מילוט.

מכאן, כי השוד תוכנן מבעוד מועד להתבצע בבית מגורים, בעת דיירי הבית מצויים בו, ותוך תכנית להשתלט עליהם למניעת התנגדות.

הנאשמים פעלו על פי התכנית, נכנסו לבית והורידו את מפסק החשמל הראשי, דפקו על דלת המרתף, וכאשר אחד מדרי הבית (נ') התעורר ופתח את הדלת, התנפלו עליו הנאשמים 2 ו-3, אחד מהם אחז בצווארו וחסם בידו את פיו, בעוד השני הכה אותו במכות אגרוף בפניו ובכל חלקי גופו. על פי הצהרת הצדדים, הנאשם 1 הבחין במתרחש ועמד בפתח הדלת על מנת למנוע בריחתם של המתלוננים החוצה.

כתוצאה מהרעש התעורר אחיו של נ', ט', אשר קם וניסה לסייע לאחיו, אולם הנאשמים 2 ו-3 התנפלו גם עליו, אחד מהם תפס בראשו בעוד השני הכה אותו במכות אגרוף בבטנו ובחזהו.

בזמן זה הצליח נ' להימלט ולהזעיק עזרה למקום. בעקבות הימלטותו של נ' ברחו הנאשמים מהבית, אולם נתפסו על ידי המשטרה במקום סמוך לאחר שיחיאל ברח עם רכב המילוט.

מעשיהם של הנאשמים - וכוחה המוגבר של החבורה - שתקפה יחד צעירים שישנו בביתם ובמיטתם- דומים הם

להתממשותו של חלום בלהות, והותירו בגופם של האחים ט' ונ' חבלות פיזיות אך יותר מכך הותירו צלקת בנפשם, כפי שעולה מתסקירי נפגעי העבירה בעניינם. שני האחים איבדו את תחושת הביטחון האישי בכל מעגלי חייהם, קרובים כרחוקים, ונאלצים הם להתמודד עם התמודדות כרונית של חרדה: קושי לתת אמון בזולת וקושי להימצא לבד - על כל ההשלכות של שינוי התנהגות כאמור על גבר צעיר מבחינת מקום עבודה ומערכות יחסים; עם סיטי לילה ועם קשיי שינה; עם מיגון באמצעות אביזרים; וחמור מכל אלה הוא הריחוק שחל בעקבות המעשים בין האחים, על רקע הקושי הנפשי שלהם לשוחח על שאירע.

הערכים המוגנים שנפגעו, אם כן, הם שלומו ובטחונו של אדם בביתו - מבצרו, שלמות גופו וקניינו. העבירות בוצעו על רקע בצע כסף כאשר ההזדמנות לעשות רווח מהיר עיוורה את עיניהם והקהתה את ליבם של הנאשמים.

20. השופט ס' ג'ובראן בע"פ 2835/12 **הוידו ניר מדינת ישראל**, שבו אושר עונש של 6 שנות מאסר לריצוי בפועל, בגין עבירת התפרצות לבית מגורים וביצוע שוד בנסיבות מחמירות, פסק כי "אין להקל ראש בחומרת העבירות מושא ערעור זה. זאת, בפרט מקום בו מבוצע השוד לאחר תכנון מוקדם, בחבורה, ותוך פגיעה פיזית בקרבנות והטלת אימה מתמשכת עליהם... בהקשר זה, ראוי לציין כי עבירת השוד כוללת מתחם רחב ביותר של עבירות, אשר קשה להשוות ביניהן... נכון הדבר, כי המערער סיפק דוגמאות למקרים בהם נגזרו עונשים קלים יותר על נאשמים, בגין עבירות דומות, אולם מדובר בעבירות שבוצעו בנסיבות קלות בהרבה מנסיבות ההליך הנוכחי".

בענייננו, מרבית הפסיקה אליה הפנו ב"כ הנאשמים אינה רלבנטית מכיוון שעוסקת היא באירועי שוד בנסיבות שונות מענייננו - אירועים אקראיים, בחנויות או ברחוב, ונעדרת היא את רכיבי החומרה שבאים לידי ביטוי בענייננו, הם שוד מתוכנן בחבורה בבית מגורים על יושביו.

בע"פ 9833/16 **אוריאל טלקר ניר מדינת ישראל**, המערער, צעיר ללא עבר אשר שירות המבחן התרשם כי פעל על מנת לרצות אחרים, התפרץ לבדו לבית מגורים בו נמצאה הדיירת (חברו המתין לו מחוץ לבית אולם הדיירת התמודדה עם אדם אחד מולה), וכיוון לעברה אקדח צעצוע אולם לא תקף אותה פיזית, ועקב צעקותיה נמלט מהמקום מבלי שנטל דבר מן הבית. המערער החל הליך טיפולי ושירות המבחן אשר התרשם מהרתמותו לטיפול ולאפקט המרתיע של ההליך המשפטי, המליץ להסתפק בעבודות שירות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם שבין שנתיים לחמש שנות מאסר, בשים לב לכך שלא ננקטה אלימות פיזית כלפי המתלוננת, ובשים לב לגילו הצעיר של המערער, היעדר עבר פלילי ונכונות להשתתף בהליך טיפולי נקבע עונשו ברף הנמוך של המתחם. בית המשפט העליון מפי כבוד הנשיאה חיות דחה את ערעורו והדגיש כי המעשים סוכלו אך הודות לאומץ ליבה של המתלוננת; כי ההצטיידות באקדח דמה, סכין, מסכות וכפפות מוסיף נופך חומרה למעשים, כמו גם העובדה שהמתלוננת היתה בבית היתה ידועה למערער ולחברו ולא הרתיעה אותם.

21. בשים לב למעשה העבירה, לערכים המוגנים שנפגעו, למידת האלימות שננקטה בצוותא והפגיעה בפועל, בשים לב לכך שלא נגנב בפועל דבר מהבית אך בשל תושיית האחים, ובשים לב לרמת הענישה הנוהגת, באתי לכלל מסקנה כי מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 40 ל-80 חודשי מאסר בפועל.

אעיר כי לא מצאתי לקבוע מתחם שונה בעניינו של הנאשם 1, אף שהוסכם כי חלקו באירוע "הסתכם" בכך שעמד בפתח הדלת וחסם את יכולת המילוט של המתלוננים, שכן הלה הורשע בביצוע המעשים כמבצע בצוותא, וכחלק מהמעגל הפנימי של מבצעי העבירה. הנאשם 1 היה שותף מלא למעשים, ידע מבעוד מועד כי בכונת חברי הקבוצה לנקוט באלימות על מנת להשתלט על המתלוננים, נכנס עימם לבית בודעין שכך יעשו, וקיבל עליו את תפקיד השמירה על הדלת תוך שצפה במתרחש ולא נקט באף שלב של האירוע בצעד כלשהו כדי למנוע את האלימות הפיזית שננקטה ולעצור את המתרחש.

קביעת העונש במתחם

22. שלושת הנאשמים צעירים, בגילאי 23-27, ונעדרי עבר פלילי.

23. הנאשם 1 שהה כחמישה חודשים במעצר ממשי, וכ-11 חודשים במעצר בית.

בתקופת מעצר הבית שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית, אולם בהעדר שיתוף פעולה מספיק מצדו הופסקה השתתפותו. הנאשם 1 גילה אמפתיה למתלוננים ובושה ביחס למעשיו, אולם תלה את המניע למעשיו בהתמכרותו לאלכוהול ועל כן הופנה על ידי שירות המבחן לעמותת אפש"ר, והוא מצוי בשלבים ראשוניים של טיפול. הלה גילה קשיי גמילה והחל טיפול תרופתי בנוסף לטיפול התמיכתי. בשים לב לנכונותו להמשיך בהליך טיפולי המליץ שירות המבחן על עונש של עבודות שירות.

אציין כי אף שהנאשם 1 לא לקח חלק באלימות שננקטה בפועל כלפי המתלוננים, לא מצאתי כי ניתן בנסיבות העניין לסטות ממתחם העונש ההולם. הנאשם 1 מצוי בראשיתו של הליך יפולי, אליו נרתם בעקבות מעצרו ולא מיוזמתו עובר לאירועים, לא עלה בידו להשלים את הטיפול בו שולב לעצורי בית, לא עלה בידו להשלים טיפול של גמילה מאלכוהול, ואף כי ניכרת התקדמות מצדו, אין המדובר בהתקדמות כזו המצדיקה סטייה ממתחם העונש ההולם.

בשים לב לגילו הצעיר, להיעדר עבר פלילי, ולתקופה בה שהה במעצר בית, יושת עליו עונש ברף הנמוך של המתחם, תוך שאמליץ לרשויות הכליאה על שילובו בקבוצות טיפוליות מתאימות במסגרת שב"ס.

24. הנאשם 2 שהה כשנה במעצר ממשי ומזה כ-5 חודשים מצוי במעצר בית.

התייחסותו של הנאשם 2 למעשיו בפני שירות המבחן היתה מצמצמת, הוא נטה להציג את מעורבותו כנגררת ולא ביטא נזקקות טיפולית. מחוות דעת פרטית שהגיש עלה כי החל לקבל שיחות פרטניות בביתו אחת לחודש החל מחודש אוגוסט 2017, אולם מחקירת העו"ס הסתבר כי נערכו שתי פגישות בלבד עם הנאשם, וגם בפגישות אלה מזער הנאשם 2 את חלקו במעשים, התייחס לעצמו כאל נגרר ולא דיווח על מעורבותו האלימה באירוע. עוד עלה מחקירת העו"ס כי הנאשם 2 לא התחיל טיפול בפועל.

25. הנאשם 3 שהה אף הוא כשנה במעצר ממשי ומזה כ-5 חודשים מצוי במעצר בית. אף הנאשם 3 ביטא בפני שירות המבחן עמדה לפיה נגרר אחר חבריו, למרות שבפועל היה היחיד מבניהם שהשתתף בסיור המקדים בבית המתלוננים. התרשמות שירות המבחן היתה מחששו מפני עונש מאסר, מרצונו לפצות את המתלוננים ולהתנצל בפניהם, ומקימו של קושי לווסת התנהגותו ולהציב גבולות ועל כן הומלץ על ענישה סמכותית בעלת גבולות יציבים וברורים.

גם המומחה הפרטי מטעם הנאשם 3 התרשם מגישה קורבנית חלף התבוננות אמיתית, מצמצום חלקו במעשים, מדפוסי חשיבה אימפולסיביים ומהעדר גורמי סמכות משמעותיים. עו"ס סמאר סבר כי די היה במעצר כדי להוות גבול משמעותי, וכי בשים לב לרצונו של הנאשם 3 להשתלב בטיפול, יש בידיו להציע לנאשם 3 טיפול פרטני שבועי.

26. הרושם הוא אם כן, כי הנאשמים 2 ו-3 נוטים למזער מחלקם ומכל מקום אף שהביעו אמפתיה כלפי המתלוננים טרם החלו בפועל בטיפול משמעותי.

בנסיבות אלה, אין מקום אף בעניינם לסטייה ממתחם העונש ההולם.

עוד אעיר, כי לבד מהתנצלות שנמסרה למתלוננים בעל פה באולם בית המשפט במעמד הדיון לא יזמו ולא נקטו הנאשמים פעולות נוספות למזעור נזקם של המתלוננים.

יחד עם זאת, בשים לב לגילם הצעיר, לכך שמדובר במעורבותם הראשונה בפלילים, להודאתם ובהתחשב בכך שהיו נתונים במעצר בית, יש להשית על הנאשמים עונש ברף הנמוך יחסית של המתחם.

27. בשים לב לאמור אני מטילה על הנאשמים את העונשים הבאים:

לנאשם 1

א. 50 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.8.16 ועד ליום 18.1.17.

ב. 12 חודשי מאסר מותנים והתנאי שלא יעבור משך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע.

ג. פיצוי בסך ₪ 5,000 לכל אחד מהמתלוננים.

לנאשם 2

א. 50 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.8.16 ועד ליום 2.8.17.

ב. 12 חודשי מאסר מותנים והתנאי שלא יעבור משך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת רכוש או

אלימות מסוג פשע.

ג. פיצוי בסך 5,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים.

לנאשם 3

א. 50 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו מיום 7.8.16 ועד ליום 2.8.17.

ב. 12 חודשי מאסר מותנים והתנאי שלא יעבור משך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע.

ג. פיצוי בסך 5,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"א טבת תשע"ח, 08 ינואר 2018, במעמד ב"כ המאשימה עו"ד רוזנצוויג, הנאשם 1 וב"כ עו"ד ראו, הנאשם 2 וב"כ עו"ד פאוזי והנאשם 3 וב"כ עו"ד נאשף..